Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido oglekļa ievedkorekcijas mehānismu"

(COM(2021) 564 final – 2021/0214 (COD))

(2022/C 152/30)

Ziņotājs: ***Andrés BARCELÓ DELGADO***

Līdzziņotājs: ***John COMER***

Atzinuma pieprasījums	Eiropas Parlaments, 13.9.2021.
	Padome, 21.9.2021.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 192. panta 1. punkts un 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	25.11.2021.
Pieņemts plenārsesijā	8.12.2021.
Plenārsesija Nr.	565
Balsojuma rezultāts	
(par/pret/atturas)	179/3/7

1. **Secinājumi un ieteikumi**

1.1. EESK atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu izveidot oglekļa ievedkorekcijas mehānismu (*CBAM*), lai palielinātu informētību par ES mērķiem klimata jomā un radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū.

1.2. EESK aicina ietekmes novērtējumu attiecināt arī uz to nozaru eksporta darbībām, kas iekļautas *CBAM* darbības jomā. Eiropas Savienībai ir jāturpina virzība uz klimata aizsardzības mērķiem, bet vienlaikus tai ir jānodrošina Eiropas rūpniecībai vienlīdzīgi konkurences apstākļi starptautiskajā arēnā, dodot tai iespēju konkurēt vienotajā tirgū un eksportēt uz starptautiskajiem tirgiem.

1.3. EESK mudina ES likumdevējus apsvērt, kā risināt eksporta jautājumu tā, lai ES rūpniecība varētu saglabāt konkurētspēju starptautiskajos tirgos. EESK iesaka veikt ietekmes novērtējumu, lai noskaidrotu, kā PTO noteikumi jāinterpretē vai jāpielāgo tā, lai tie atbalstītu *CBAM* mērķus un efektivitāti un tādā veidā sekmētu rūpniecisko CO_2 emisiju novēršanu visā pasaulē.

1.4. Daudzi svarīgi aspekti vēl būs ciešāk jāaplūko, izmantojot deleģētos īstenošanas aktus. Tāpēc, ņemot vērā šo un iepriekšējo punktu, ir gandrīz neiespējami saprast, kādas būs ieviešanas sekas katrā ražošanas nozarē. Ir šaubas par vairākām svarīgām ierosinātās regulas daļām, tāpēc ir grūti to novērtēt, kamēr likumdošanas process vēl nav pavirzījies uz priekšu. Tomēr nav pieļaujami nenoteikti pamatnosacījumi, it īpaši importēto preču CO_2 satura novērtēšanā, lai neapdraudētu Eiropas uzņēmumu veiktos proaktīvos un apsteidzošos klimata aizsardzības pasākumus.

1.5. EESK aicina Eiropas likumdevējus tieši piešķirt no *CBAM* gūtos ieņēmumus to nozaru atbalstam, kuras skar rūpniecības pārkārtošanās. Dažiem ekonomikas sektoriem, kas cieš no negodīgas konkurences klimata jomā, varētu būt vajadzīgs papildu atbalsts, proti, to centienu atzīšana, jo tie varētu kļūt mazāk konkurētspējīgi salīdzinājumā ar citām nozarēm, kuras neinternalizē klimatisko/vidisdisko pēdu.

1.6. EESK aicina Eiropas Savienību palīdzēt mazāk attīstītajām valstīm uzlabot to tehnoloģiskās iespējas, lai novērstu *CBAM* apiešanas risku.

1.7. Importētajos produktos iegulto faktisko emisiju pareiza pārbaude būs izšķiroša *CBAM* taisnīgai ieviešanai. EESK iesaka Komisijai izvirzīt konkrētas prasības pilnvarotām pārbaudes iestādēm.

1.8. Komiteja norāda, ka Eiropai ir vajadzīga spēcīga rūpnieciskā pēda, kas ir pilnībā konkurētspējīga un klimatatbildīga.

1.9. Vienlaikus ar likumdošanas procedūru Komisijai būtu jāveic ietekmes novērtējums par *CBAM* ietekmi, kas vērtības radīšanas ķēdē varētu rasties tās īstenošanas gaitā.

1.10. *CBAM* ieviešana radīs būtiskas izmaiņas pasaules tirdzniecības sistēmā. Eiropas Savienībai jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka *CBAM* nerada siltumnīcefekta gāzu emisiju pieaugumu citās pasaules daļās un, iespējams, papildu globālās emisijas. *CBAM* nekādā veidā nedrīkst izraisīt ES deindustrializāciju. Eiropas Savienībai savi klimata aizsardzības mērķi ir jālīdzsvaro ar reālo faktu, ka siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšana ir globāla problēma.

1.11. *CBAM* politiskā dimensija nav pietiekami aplūkota. Galīgie lēmumi par *CBAM* daudzējādā ziņā būs balstīti ne tikai uz debatēm Eiropas Savienībā, bet arī uz sarunām, kas būs jārīko ar tirdzniecības partneriem, lai vienotos par iznākumu un novērstu tirdzniecības konfliktu.

1.12. EESK pauž pamatotas cerības, ka funkcionējoša *CBAM* sistēma stabilizēs nodarbinātību klimatam labvēlīgos uzņēmumos un nozarēs, kas kādreiz bija oglekļietilpīgas. Tomēr Komiteja brīdina arī par to, ka *CBAM* darbība varētu ciest neveiksmi saistībā ar ETS sistēmu. Pilnīga bezmaksas kvotu piešķiršanas atcelšana un *CBAM* vienlaicīga ieviešana varētu Eiropas Savienībā izraisīt darbvietu ievērojamu zudumu.

1.13. Ar *CBAM* tiks atbalstīts ES klimata mērķu vērienīgums un nākotnē arī lielāks rūpnieciskās pēdas nospiedums Eiropā. Ieviešot *CBAM*, pārejas periodā un pēc tā jāņem vērā nenoliedzami riski, piemēram, grūtības pārbaudīt trešo valstu sniegto informāciju par CO_2emisijām un iespējama noteikumu apiešana.

2. **Komisijas priekšlikuma kopsavilkums**

2.1. Komisija 14. jūlijā publicēja paketi ""Gatavi mērķrādītājam 55 %": ES 2030. gadam nospraustā klimata mērķrādītāja sasniegšana ceļā uz klimatneitralitāti" ([1]), kurā ietverts priekšlikums par oglekļa ievedkorekcijas mehānismu (*CBAM*) ([2]), kas ir cieši saistīts ar Emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) direktīvas pārskatīšanu ([3]). Pakete "Gatavi mērķrādītājam 55 %" izriet no 2019. gada 15. decembra paziņojuma par Eiropas zaļo kursu ([4]).

2.2. Priekšlikumā paredzēts, ka vairāku rūpniecības ražojumu un elektroenerģijas importam jāpiemēro "nosacīta ETS". Pirmajā posmā tiek aptvertas šādas nozares: cements, tērauds, mēslošanas līdzekļi, alumīnijs un elektroenerģija.

2.3. Runājot par materiāliem ar intensīvāku pakārtoto apstrādi, jānorāda, ka priekšlikumā jau ir iekļauti daudzi pakārtotie produkti. Tomēr priekšlikumā tiek norādīts uz "kompleksiem ražojumiem", kas varētu paplašināt priekšlikuma darbības jomu.

2.4. *CBAM* administratīvais slogs gulstas uz Komisiju, dalībvalstīm un importētājiem, kas ieved preces ES tirgū.

([1]) COM(2021) 550 final.
([2]) COM(2021) 564 final.
([3]) COM(2021) 551 final.
([4]) COM(2019) 640 final.

2.5. "Nosacītā ETS" atspoguļo pašreizējo ETS ar dažām būtiskām atšķirībām: emisijas sertifikāti nebūs tirgojami, un importētājiem būs jāatsakās no šiem sertifikātiem par pašreizējo Eiropas Savienībā noteikto CO_2 cenu, kuras pamatā ir uz ES importējamajos produktos iegultās emisijas.

2.6. To nozaru un produktu saraksts, uz kuriem attiecas *CBAM*, ir norādīts priekšlikuma I pielikumā. Ja Komisija konstatēs nopietnu apiešanas risku, tā paplašinās *CBAM* darbības jomu, iekļaujot tajā jaunus ražojumus. Komisijas priekšlikums par jaunu nozaru vai produktu iekļaušanu tiks skatīts visā likumdošanas procesā.

2.7. Ierosinātajā sistēmā ņemtas vērā tikai tiešās emisijas (1. joma), nevis netiešās emisijas, kas saistītas ar enerģiju (elektroenerģija vai siltumapgāde) (2. joma), vai netiešās produktu emisijas pakārtotajā vērtības radīšanas ķēdē, bet tā ietvers ierobežotas augšupējās vērtības radīšanas ķēžu emisijas (izņemot transportu vai uzņēmumu vērtības radīšanas ķēdi) (3. joma), izmantojot jēdzienu "kompleksas preces". Priekšlikumā nav pietiekami sīki izklāstīts, kā tas darbosies, un Komisija to atrisinās ar īstenošanas aktiem.

2.8. Ģeogrāfiskā darbības joma aptver visas trešās valstis ārpus muitas savienības, izņemot tās, kas iekļautas pašreizējā Eiropas Savienības ETS, vai valstis, kas "savienotas" ar Eiropas Savienības ETS. Priekšlikumā paredzēti īpaši pasākumi, lai ņemtu vērā oglekļa cenu, kas noteikta vairākās trešās valstīs.

2.9. *CBAM* atšķiras no ETS, jo *CBAM* koncentrēsies uz ražojumiem (ar īpašiem kombinētās nomenklatūras (KN) kodiem), savukārt ETS koncentrēsies uz iekārtām.

2.10. *CBAM* galīgais mērķis ir pakāpeniski aizstāt pašreizējo bezmaksas kvotu piešķiršanu aptvertajās nozarēs. Komisijas priekšlikums pašlaik paredz, ka pēc "trīs gadu pārejas laika" no 2026. gada pakāpeniski – par 10 % gadā un desmit gados – tiks pārtraukta bezmaksas kvotu piešķiršana. Sīkāka informācija par progresu, kas panākts, pakāpeniski atceļot bezmaksas kvotu piešķiršanu iesaistītajām nozarēm, nav iekļauta *CBAM* priekšlikumā, bet gan ETS direktīvas pārskatā.

2.11. Lai novērstu dubultu aizsardzību, *CBAM* ņems vērā bezmaksas kvotas, kas piešķirtas ES rūpniecībai. Komisijas īstenošanas aktos tiks noteikta metodika, kas jāpiemēro, lai aprēķinātu *CBAM* līmeni katram ražojumam.

2.12. Noteikumi ražojumos iegulto emisiju noteikšanai ir vispārīgi, ar īpašu un vienkāršotu pieeju elektroenerģijas importam.

2.13. Komisija uzskata, ka būs vajadzīgs trīs gadu pārejas posms, lai precizētu iegulto emisiju aprēķinu un noteiktu, kas būs šo emisiju akreditētie verificētāji. Vispārēja sistēmas pārskatīšana jāveic 2025. gadā pirms *CBAM* otrā posma.

2.14. Ieņēmumus no *CBAM* iekasēs valstu iestādes, kuras būtībā tos iemaksās ES kasē pēc tam, kad būs atskaitītas ar procedūru pārvaldību saistītās administratīvās izmaksas.

2.15. Priekšlikumā paredzēts trīs gadu (2023.–2025. gads) administratīvā procesa posms bez ekonomiskām sekām. Importētājiem būs jāievēro dažas ziņošanas procedūras, bet viņiem nebūs jāpārbauda iegultās emisijas, nebūs jāsaņem iepriekšēja atļauja vai jāmaksā par importēto ražojumu sertifikātiem.

3. **Vispārīgas piezīmes**

3.1. Komisija *TAXUD* ĢD vadībā ir paveikusi labu darbu un izstrādājusi priekšlikuma projektu, ņemot vērā nepieciešamību apvienot ES klimata mērķu paplašināšanu un novērst oglekļa emisiju pārvirzes risku.

3.2. Šķiet, ka priekšlikums ir iesniegts, nenosakot dažus tehniskus aspektus, par kuriem Komisija lems pirmajā posmā (izmēģinājuma posmā). Gan Padome, gan Parlaments ir apņēmušies sākt *CBAM* ieviešanu 2023. gadā, un tas ir saspringts grafiks.

3.3. Daudzi svarīgi aspekti vēl būs ciešāk jāaplūko, izmantojot deleģētos īstenošanas aktus. Tāpēc, ņemot vērā šo un iepriekšējo punktu, ir gandrīz neiespējami saprast, kādas būs ieviešanas sekas katrā ražošanas nozarē. Ir šaubas par vairākām nozīmīgām ierosinātās regulas daļām, un tāpēc ir grūti to novērtēt, kamēr likumdošanas process vēl nav pavirzījies uz priekšu. Tomēr nav pieļaujami nenoteikti pamatnosacījumi, it īpaši importēto preču CO_2 satura novērtēšanā, lai neapdraudētu Eiropas uzņēmumu veiktos proaktīvos un apsteidzošos klimata aizsardzības pasākumus.

3.4. Runājot par elektroenerģijas importu, nav skaidrs, vai Komisija ir pienācīgi novērtējusi ietekmi uz elektroenerģijas cenu ES elektroenerģijas tirgū un kā tas radītu augstākas izmaksas patērētājiem un tādējādi palielinātu oglekļa emisiju pārvirzes risku starp nozarēm, kas patērē daudz elektroenerģijas. Nedrīkst aizmirst, ka elektroenerģijas patēriņš netiek ņemts vērā importēto ražojumu oglekļa dioksīda pēdas aprēķinā ([5]).

3.5. Eiropas rūpniecība ir orientēta uz eksportu, un, ja *CBAM* dēļ tai būs zināma aizsardzība pret importu, bet nevarēs konkurēt starptautiskajos tirgos, konkurētspējas trūkums būs ievērojams, un Eiropa vairs nespēs piesaistīt ieguldījumus rūpniecībā.

3.6. Pašreizējo CO_2 noplūdes pasākumu ļoti strauja aizstāšana ar *CBAM* varētu radīt būtisku nenoteiktību, izjaucot ilgtermiņa ieguldījumu lēmumus, kas jau pieņemti, balstoties uz nesen pārskatītajiem 2030. gada mērķrādītājiem. Turklāt tas varētu samazināt rūpniecības spēju ieguldīt zemu oglekļa emisiju tehnoloģijās, kā arī varētu kļūt par šķērsli konkurencei, kas saistīta ar piekļuvi trešo valstu tirgiem. Tāpēc vajadzības gadījumā ir sākotnēji jāsaglabā pašlaik piešķirto bezmaksas kvotu skaits, lai *CBAM* aptvertās nozares varētu paaugstināt savu oglekļa dioksīda emisiju efektivitāti. Pēc tam bezmaksas kvotas būtu pakāpeniski un atbilstoši jāsamazina, lai veicinātu turpmāku dekarbonizāciju.

3.7. Rūpīgi jāizvērtē konkurētspējas un cenu ietekme uz vērtības radīšanas ķēdi, lai ierobežotu ietekmi, it īpaši eksporta nozarēs, piemēram, lauksaimniecības pārtika, kas ir ļoti atkarīgas no tās nozares ražojumiem, uz kuru jau attiecas *CBAM* priekšlikums.

3.8. Visus *CBAM* mērķus varētu efektīvi sasniegt tikai tad, ja prasību nepieļaut uz Eiropas Savienību importēto produktu sastāvā esošu CO_2 kompensē priekšrocības, ko rada Eiropas uzņēmumu veikta klimatam labvēlīga eksportam paredzēto preču ražošana. Vienotajā tirgū starp trešo valstu uzņēmumiem un ES uzņēmumiem varētu būt pietiekami vienlīdzīgi konkurences apstākļi, taču neviens ES uzņēmums nevarētu konkurēt ārvalstīs, jo ES ražotāji pilnībā segs oglekļa izmaksas, savukārt konkurenti no trešām valstīm maksās maz vai nemaksās vispār.

3.9. Sistēma varētu pavērt iespējas vairākām apiešanas shēmām, piemēram, saistībā ar avotu pārbīdi, informācijas pārbaudes metodēm, daudzkomponentu trešo valstu uzņēmumiem, kam ir daudzas ražotnes un kas maldinoši apgalvo, ka produkti, kuri tapuši ražotnēs ar lielu oglekļa pēdu, tiek ražoti ražotnēs ar mazu oglekļa pēdu, kā arī ar avotu jaukšanu un preču noteikšanu. Tas varētu kavēt progresu *CBAM* vērienīgāko klimata mērķu sasniegšanā. Priekšlikums būtu rūpīgi jāprecizē visā likumdošanas procesā, lai novērstu tādas negodīgas darbības, kas nopietni kaitē tiesību akta mērķim: precēm neatkarīgi no to izcelsmes jābūt klimatiskajai pēdai, lai veicinātu efektivitāti klimata pārmaiņu mazināšanā visā pasaulē, nevis samazinātu emisijas vietējā līmenī, izmantojot ārpakalpojumus.

4. **Īpašas piezīmes**

4.1. EESK ir ļoti aktīvi apsvērusi iespējas, ierobežojumus un svarīgus aspektus, kas jāizstrādā saistībā ar ievedkorekcijas shēmu vai ar nodokļiem saistītu alternatīvu, lai samazinātu oglekļa emisiju pārvirzi, līdzsvaroti ņemot vērā gan ES, gan trešo valstu ražojumu radītās klimata aizsardzības izmaksas un tai veltāmos centienus. EESK bija pirmā ES iestāde, kas apzināja šīs iespējas kā papildu pasākumu oglekļa emisiju pārvirzes ierobežošanai.

([5]) Eiropas Komisijas veiktais *CBAM* ietekmes novērtējums, 8. pielikums.

4.2. Komisija vēlas paplašināt *CBAM*, iekļaujot tajā "2. jomas emisijas" (ko rada elektroenerģija vai siltumapgāde), kas pašlaik nav iekļautas. ES likumdevējiem jāņem vērā, ka kompensācija par netiešajām izmaksām, ko rada elektroenerģija, nebūt nav viendabīga, jo tā balstās uz dalībvalstu lēmumiem. Sliktākais scenārijs ir tāds, ka *CBAM* ierobežos rūpniecības saņemto kompensāciju par netiešajām izmaksām, kā dēļ kompensācija būs mazāka, nekā atļauts ES pamatnostādnēs.

4.3. *CBAM* priekšlikumā nav iekļauti ferosakausējumi (KN 7202), bet nav skaidrs, vai iegultās ferosakausējumu emisijas tiks ņemtas vērā attiecīgajos ražojumos (piemēram, nerūsējošais tērauds (KN 7218)), jo daudzi aspekti vēl tiks aplūkoti ar sekundāro regulējumu, kas aptvers tehniskus un citus ļoti svarīgus jautājumus.

4.4. ES līmenī juridiskā noteiktība ir ārkārtīgi svarīga, un *CBAM* priekšlikums ir jāprecizē visā likumdošanas procesā, lai nodrošinātu noteiktību visiem ekonomikas dalībniekiem – gan no Eiropas, gan no trešām valstīm.

4.5. Starptautiskā līmenī uz līdzīgiem pamatiem būtu jāveicina taisnīga efektīvas rūpniecības "konkurētspēja klimata un vides jomā" kā Eiropā, tā trešās valstīs, un tas ietver arī taisnīgus darba nosacījumus, par kuriem darba koplīguma slēgšanas sarunās ir panākta vienošanās starp sociālajiem partneriem. Tikai ar klimatam labvēlīgiem pamatnosacījumiem un taisnīgiem darba apstākļiem un sociālajiem standartiem var panākt vēlamo jauno Eiropas rūpniecības konkurētspēju. Šāda izpratne ES vienotajā tirgū, kā arī starptautiskajā tirgū veicinās godīgu konkurenci klimata jomā.

4.6. Uz Eiropas Savienību importēto preču atbilstība *CBAM* prasībām ir balstīta uz trešo valstu izdotiem dokumentiem. Rodas jautājums par eksteritorialitāti un ES pilnvarām pārliecināties par šādu dokumentu derīgumu. Turklāt šāda novērtējuma veikšanai vajadzīgais laiks importētajām precēm ar augstāku oglekļa dioksīda pēdu, nekā deklarēts, dotu iespēju piekļūt ES tirgum, kaitējot Eiropas rūpniecībai.

4.7. Nav skaidrs, kā aprēķināt iegultās emisijas pārstrādes produktos, kas nav izklāstīti 1. pielikumā, bet satur 1. pielikumā uzskaitītos materiālus.

4.8. Ziņošana, pārbaude, izsekojamība un uzraudzība ir galvenie aspekti, un te nevajadzētu veikt tikai izlases veida uzraudzību, tāpat kā to neveic ETS uzraudzībā. Jābūt skaidrai un ātrai procedūrai, lai nodrošinātu, ka *CBAM* noteikumu iespējamas apiešanas vai neievērošanas gadījumā situācija tiek atrisināta īsākā laikā, lai novērstu gan apiešanu, gan tirdzniecības/piegādes ķēdes traucējumus.

4.9. Pārbaudei un uzraudzībai Eiropas Savienībā un dalībvalstīs jābūt pilnīgi pārredzamai un uzticamai. Informācijai vajadzētu būt pieejamai attiecīgajām struktūrām, kas pilnvarotas veikt uzraudzību, loģiski saglabājot konfidencialitāti.

4.10. Eiropas Komisijai būtu jāpiedāvā atbalsts ES dalībvalstīm, kurām ir vājas administratīvās spējas uz robežām, jo pret tām varētu vērsties negodīga prakse un tajās varētu pavērties ceļš uz *CBAM* apiešanu. Komisijai savās jaunattīstības valstu un kaimiņvalstu atbalsta programmās jāparedz arī *CBAM* "apmācība", lai palīdzētu tām risināt klimata aizsardzības problēmas un novērstu apiešanas risku.

4.11. Ieņēmumi no *CBAM* būtu jāparedz tam, lai atbalstītu rūpniecisku un taisnīgu Eiropas pārkārtošanos uz oglekļa emisiju ziņā neitrālu ekonomiku attiecīgajās nozarēs. ES varētu izveidot īpašu inovācijas fondu tehnoloģiju attīstībai, lai veicinātu rūpniecības pārkārtošanos, neapdraudot tās konkurētspēju klimata jomā.

5. **Ar PTO saistītas piezīmes**

5.1. Komisija ļoti uzmanīgi centusies panākt atbilstību PTO noteikumiem. Šā iemesla dēļ eksports priekšlikumā netiek aplūkots. Tā kā izskan pretrunīgi viedokļi par atbilstību PTO noteikumiem, ir jāveic šā temata sīka analīze, kā arī godīgas diplomātiskas debates ar tirdzniecības partneriem, lai novērstu tirdzniecības karu un dotu ES rūpniecībai iespēju būt konkurētspējīgai starptautiskajos tirgos.

5.2. Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (*GATT*, 1994) XX panta b) un g) punkts, visticamāk, tiks izmantots, lai attaisnotu *CBAM* kā vides aizsardzības politiku. Neviens nevar būt pārliecināts, kādu lēmumu šajā jautājumā pieņems PTO komisija vai apelācijas institūcija.

5.3. Pašreizējos apstākļos, kad steidzami cenšamies ierobežot klimata pārmaiņas, ir svarīgi, lai atjaunotā PTO savā darba kārtībā iekļautu vides un klimata aizsardzību. ES varētu izmantot *CBAM* kā iespēju uzsākt šīs debates ar citiem tirdzniecības partneriem Pasaules Tirdzniecības organizācijā. EESK to jau ierosinājusi atzinumā REX/531 ([6]).

Briselē, 2021. gada 8. decembrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētāja
Christa SCHWENG

([6]) EESK atzinums "Oglekļa tirgus: izveide, strukturēšana un izaicinājumi Eiropas rūpniecībā" (REX/531) (OV C 429, 11.12.2020., 122. lpp.).

PIELIKUMS

Turpmāk minētie grozījumi ieguva vismaz vienu ceturto daļu nodoto balsu, taču tika noraidīti debatēs (Reglamenta 43. panta 2. punkts).

1. GROZĪJUMS

3.6. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
Pašreizējo CO_2 noplūdes pasākumu ļoti strauja aizstāšana ar *CBAM* varētu radīt būtisku nenoteiktību, izjaucot ilgtermiņa ieguldījumu lēmumus, kas jau pieņemti, balstoties uz nesen pārskatītajiem 2030. gada mērķrādītājiem. Turklāt tas varētu samazināt rūpniecības spēju ieguldīt zemu oglekļa emisiju tehnoloģijās, kā arī varētu kļūt par šķērsli konkurencei, kas saistīta ar piekļuvi trešo valstu tirgiem. Tāpēc vajadzības gadījumā ir sākotnēji jāsaglabā pašlaik piešķirto bezmaksas kvotu skaits, lai *CBAM* aptvertās nozares varētu paaugstināt savu oglekļa dioksīda emisiju efektivitāti. Pēc tam bezmaksas kvotas būtu pakāpeniski ***un atbilstoši*** jāsamazina, lai veicinātu turpmāku dekarbonizāciju.	Pašreizējo CO_2 noplūdes pasākumu ļoti strauja aizstāšana ar *CBAM* varētu radīt būtisku nenoteiktību, izjaucot ilgtermiņa ieguldījumu lēmumus, kas jau pieņemti, balstoties uz nesen pārskatītajiem 2030. gada mērķrādītājiem. Turklāt tas varētu samazināt rūpniecības spēju ieguldīt zemu oglekļa emisiju tehnoloģijās, kā arī varētu kļūt par šķērsli konkurencei, kas saistīta ar piekļuvi trešo valstu tirgiem. Tāpēc vajadzības gadījumā ir sākotnēji jāsaglabā pašlaik piešķirto bezmaksas kvotu skaits, lai *CBAM* aptvertās nozares varētu paaugstināt savu oglekļa dioksīda emisiju efektivitāti. Pēc tam bezmaksas kvotas būtu pakāpeniski jāsamazina, ***līdz jaunais pasākums izrādīsies efektīvs,*** lai veicinātu turpmāku dekarbonizāciju.

Pamatojums

Tā kā 3.6. punktā būtībā ir runa par bezmaksas kvotām, kas sākotnēji būtu jāsaglabā, lai *CBAM* aptvertās nozares varētu paaugstināt savu oglekļa dioksīda emisiju efektivitāti, un pēc tam jāsamazina to skaits, šis apgalvojums būtu jāiekļauj arī sadaļā "Secinājumi un ieteikumi" un papildus jāpievieno piezīme "līdz jaunais pasākums izrādīsies efektīvs"; tas pastiprina nostāju, ka oglekļa ievedkorekcijas mehānisms būtu jāuzskata par instrumentu, kas papildina bezmaksas kvotu piešķiršanu, līdz brīdim, kad tas būs pilnībā darbotiesspējīgs, efektīvs un neradīs oglekļa emisiju pārvirzi, un tādējādi nodrošinās patiesi vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES rūpniecībai.

Balsojuma rezultāts

Par: 66

Pret: 90

Atturas: 24

2. GROZĪJUMS

1.12. punkts

Grozīt šādi:

Specializētās nodaļas atzinums	Grozījums
EESK pauž pamatotas cerības, ka funkcionējoša *CBAM* sistēma stabilizēs nodarbinātību klimatam labvēlīgos uzņēmumos un nozarēs, kas kādreiz bija oglekļietilpīgas. Tomēr Komiteja brīdina arī par to, ka *CBAM* darbība varētu ciest neveiksmi saistībā ar ETS sistēmu. Pilnīga bezmaksas kvotu piešķiršanas atcelšana un *CBAM* vienlaicīga ieviešana varētu Eiropas Savienībā izraisīt darbvietu ievērojamu zudumu.	EESK pauž pamatotas cerības, ka funkcionējoša *CBAM* sistēma stabilizēs nodarbinātību klimatam labvēlīgos uzņēmumos un nozarēs, kas kādreiz bija oglekļietilpīgas. Tomēr Komiteja brīdina arī par to, ka *CBAM* darbība varētu ciest neveiksmi saistībā ar ETS sistēmu. Pilnīga bezmaksas kvotu piešķiršanas atcelšana un *CBAM* vienlaicīga ieviešana varētu Eiropas Savienībā izraisīt darbvietu ievērojamu zudumu. ***Tāpēc ir sākotnēji jāsaglabā pašlaik piešķirto bezmaksas kvotu skaits, lai CBAM aptvertās nozares varētu paaugstināt savu oglekļa dioksīda emisiju efektivitāti. Pēc tam bezmaksas kvotas būtu pakāpeniski jāsamazina, līdz jaunais pasākums izrādīsies efektīvs, lai veicinātu turpmāku dekarbonizāciju.***

Pamatojums

Mērķis ir ļoti svarīgu tekstu pārvietot uz 3.6. punkta beigām (sk. iepriekš).

Uzsvars būtu jāliek uz to, ka oglekļa ievedkorekcijas mehānisma bezmaksas kvotas pilnībā jāatceļ tikai tad, kad būsim pārliecinājušies par jaunā mehānisma efektivitāti.

Balsojuma rezultāts

Par: 60

Pret: 94

Atturas: 26